

Rozhledy matematicko-fyzikální

Ota Kunt

Řešení Pappovy úlohy typu kpT pomocí osově souměrnosti

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 87 (2012), No. 4, 16–17

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146492>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2012

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Řešení Pappovy úlohy typu kpT pomocí osové souměrnosti

Ota Kunt, Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Abstract. The article describes the solution of Pappus problem “circle-line-point” using axial symmetry.

Pappovy úlohy jsou zadány takto:

Jsou dány tři různé prvky (kružnice, přímky, body), z nichž alespoň jeden je přímka nebo kružnice a alespoň jeden je bod, přičemž tento bod leží na jiné zadané přímce nebo kružnici. Sestrojte kružnici, která se dotýká zadané křivky v daném bodě a dále se dotýká další zadané křivky nebo prochází dalším zadaným bodem.

Pappovy úlohy jsou speciálními případy úloh Apolloniových, v nichž nepožadujeme, aby body ležely na kruhové křivce.

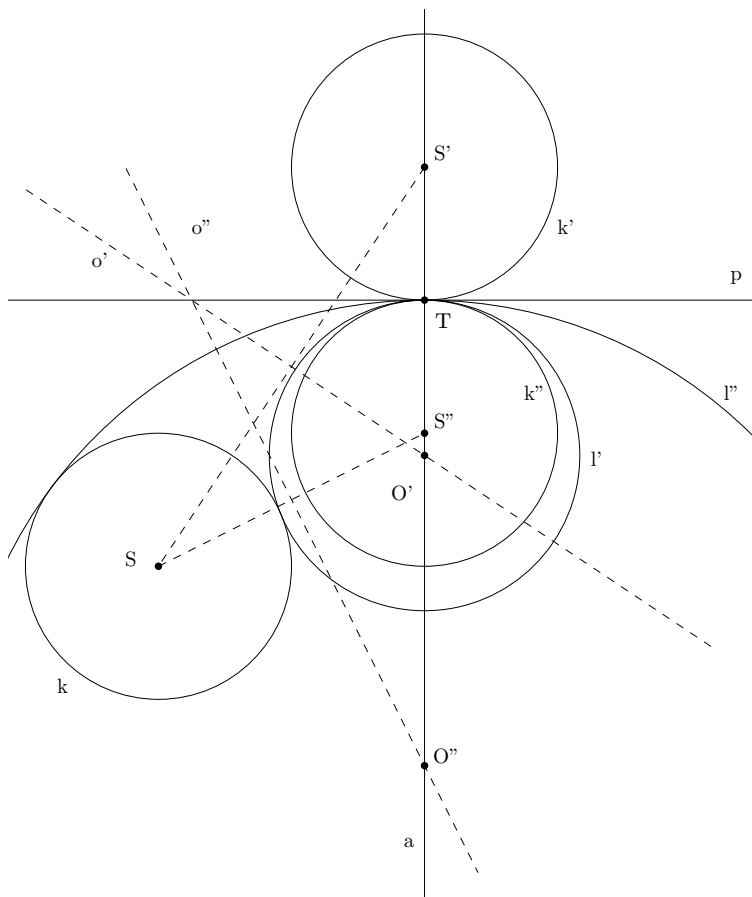
Pappových úloh je celkem šest, přičemž lze jednoduše snížit tento počet na tři – typ bod–přímka s bodem (BpT), přímka–přímka s bodem (ppT), kružnice–přímka s bodem (kpT). V ukázkových řešeních se u prvních dvou používá metoda množin bodů daných vlastností, u třetí se používá metoda geometrických zobrazení – stejnolehlost. Uvádím zde řešení úlohy kpT pomocí metody množin bodů daných vlastností.

Pappova úloha typu kpT . Sestrojte kružnici l , která se dotýká dané kružnice $k(S, r)$ a dané přímky p v daném bodě T .

Hledané středy náleží průniku kolmice a , kde $a \perp p$, $T \in a$, s osami spojnic středů osově souměrných kružnic a zadané kružnice k , kde středy obrazů k' , k'' kružnice k náleží a a $T \in k'$ a $T \in k''$. Přitom kružnice k , k' , k'' jsou shodné.

Popis konstrukce.

1. $k(S, r)$; p ; T
2. a ; $a \perp p$, $T \in a$
3. k' , k'' ; $k'(S', r)$, $k''(S'', r)$, $|S'T| = |S''T| = r$, $S' \in a$, $S'' \in a$
4. o' , o'' ; o' je osa $S'S$, o'' je osa $S''S$
5. O' , O'' ; $O' \in o' \cap a$, $O'' \in o'' \cap a$
6. l' , l'' ; $l'(O', |O'T|)$, $l''(O'', |O''T|)$

Obr. 1

Literatura

- [1] Boček, L., Zhouf, J.: *Máte rádi kružnice?* Prometheus, Praha, 1995.
- [2] Boček, L., Zhouf, J.: *Planimetrie*. PedF UK, Praha, 2012.
- [3] Hruša, K., Kraemer, E., Sedláček, J., Vyšín, J., Zelinka, R.: *Přehled elementární matematiky*. SNTL, Praha, 1957.
- [4] Kuřina, F.: *10 pohledů na geometrii*. MÚ AV ČR, Praha, 1996.
- [5] Šofr, B.: *Euklidovské geometrické konstrukce*. Alfa, Bratislava, 1976.